

Kaupunginvaltuusto	§ 73	10.12.2018
Kaupunginhallitus	§ 2	07.01.2019
Kaupunginhallitus	§ 139	27.05.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 50	24.06.2019

Lapsiperheiden kotipalveluiden saatavuuden turvaamista koskeva valtuustoaloite

373/00.02.00/2018

KV 10.12.2018 § 73

Valtuutettu Emmi Lintonen luki lapsiperheiden kotipalveluiden saatavuuden turvaamista koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Lapsiperheiden kotipalvelua tulee antaa vuonna 2015 voimaan tulleen sosiaalihuoltolain (19§) mukaan sitä tarvitseville. Se on ennaltaehkäisevää ja tilapäistä tukea perheelle. Palvelulla tuetaan ja autetaan perheiden selviytymistä arjessa sekä vahvistetaan perheiden voimavaroja, kun vanhempien toimintakyky on alentunut. Palvelun saaminen ei edellytä lastensuojelun asiakkuutta.

Palvelun avulla voidaan ehkäistä uusia lastensuojelun asiakkuuksia. Neuvola tavoittaa suurimman osan pikkulapsiperheistä, mutta neuvolan asiakkuus päättyy, kun lapsi menee kouluun ja kotiapua saatavaa tarvitaan, vaikka ei olisi enää neuvolan asiakas.

Perheitä tulee tiedottaa aktiivisesti kotipalvelun olemassaolosta ja Forssan kaupungin/FSHKY:n nettisivuille tulee lisätä Tampereen mallin mukainen Pyydä apua nappi <https://yle.fi/uutiset/3-7969884>

Napilla voisi pyytää apua akuutisti, kun lapsi tai huoltaja sairastaa, tukea tarvitaan vanhemmuudessa tai arjen rutiineissa, perheessä on äkillinen elämäntilanteen muutos tai kriisi, vanhemman väsymys tai uupumus tai joku muu perheessä apua vaativa tilanne.

Panostamalla lapsiperheiden ennaltaehkäiseviin, matalan kynnyksen palveluihin estetään mahdollisten ongelmien paheneminen. Kun perhe saa apua, syntyy hyvän kierre ja kaupungin/FSHKY:n varoja säästyy, kun kalliita, korjaavia palveluita tarvitaan vähemmän tai niitä ei tarvita ollenkaan.

Lapsiperheiden kotipalvelun saatavuus on erittäin tärkeää lasten oikeuksien toteutumisen kannalta.

Samalla haluamme, että Forssan kaupunginvaltuusto saa selvityksen FSHKY:n lapsiperheiden kotipalvelun saatavuudesta ja lastensuojelun tilanteesta Forssassa.”

Lintosen lisäksi aloitteen olivat allekirjoittaneet valtuutetut Suvi Aaltonen, Ritva Aho, Johanna Häggman, Sirkka-Liisa Ilvonen, Ilkka Joenpalo, Saara Jokinen, Eino Järvinen, Marjut Kallioinen, Tomi Karlsson, Maija Kranni, Pia Kuparinen, Matti Luostarinen, Pentti Mansik-

kamäki, Pekka Murtolahti, Jouni Mäkelä, Manu Mäkinen, Kaija-Leena Niemi, Vesa Niininen, Timo Norri, Ossi Stenholm, Irmeli Vinnikainen, Tapio Virtanen ja Janne Vuorenmaa sekä varavaltuutetut Eero Hirvikoski, Päivi Honkala, Keijo Koskimies, Jaakko Mäki, Mari Penttilä ja Samu Pohjola.

Päätös: Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 07.01.2019 § 2

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus antaa sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimialalle tehtäväksi laatia aloitteessa tarkoitettua asiaa koskeva selvitys ja mahdollinen toimenpide-esitys kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Käsittely: Kaupunginjohtaja muutti ehdotustaan ja ehdotti kaupunginhallituksen pyytävän Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä selvityksen aloitteessa tarkoitettua asiasta.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KH 27.05.2019 § 139

Perhepalveluiden palvelualuejohtaja Riikka Lammintausta-Mäkelä on 14.3.2019 antanut Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän puolesta seuraavan lausunnon:

"Valtuutettu Emmi Lintonen teki lapsiperheiden kotipalvelun saatavuuden turvaamista koskevan valtuustoaloitteen Forsan kaupunginvaltuustossa 10.12.2018. Aloitteessa todetaan, että lapsiperheiden kotipalvelua tulee antaa vuonna 2015 voimaan tulleen sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan sitä tarvitseville ja että palvelu on ennaltaehkäisevää ja tilapäistä tukea perheelle.

Aloitteessa esitetään, että perheille tulee tiedottaa aktiivisesti kotipalvelun olemassaolosta ja Forssan kaupungin/FSHKY:n nettisivuille tulee lisätä Tampereen mallin mukainen Pyydä apua -nappi. Aloitteen tekijä ja sen allekirjoittajat ilmaisevat lisäksi tahtonaan, että Forssan kaupunginvaltuusto saa selvityksen FSHKY:n lapsiperheiden kotipalvelun saatavuudesta ja lastensuojelun tilanteesta Forssassa.

Lapsiperheiden kotipalvelu

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän palveluksessa oli vuonna 2018 viisi lapsiperheiden kotipalvelun hoitajaa. Lisäksi asiakastarpeen niin vaatiessa käytettiin kuudetta hoitajaa. Hoitajat työskentelevät seudun kaikkien viiden kunnan alueella asiakastarpeen mukaisesti. Kotipalvelun käyttöä ja ohjautumista eri kuntiin seurataan suo-

ritteiden avulla. Myös kuntalaskutus perustuu kotipalvelun osalta näihin suoritemääriin. Vuonna 2018 forssalaisten perheiden kanssa työskenteli keskimäärin kaksi kotipalvelun hoitajaa. Kotipalvelua myönnetään neuvolan terveydenhoitajan arvion mukaan, mikäli tuen tarve tulee esiin äitiys- ja lastenneuvolakäynnillä. Lisäksi kotipalvelun tarvetta arvioidaan ja sitä myönnetään lapsiperheiden palveluohjauksessa. Näillä molemmilla tavoilla tuen hakeminen on pyritty teemmään mahdollisimman helpoksi, jotta avun saaminen toteutuisi mahdollisimman helposti. Lisäksi kotipalvelua on mahdollista saada sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arvioinnin ja lastensuojelutarpeen selvityksen kautta. Tällöin perheen tilanne on usein jo kuormittuneempi ja haasteet kokonaisuudessaan monimutkaisempia. Lapsiperheiden kotipalvelun saatavuus on kohtuullisen hyvällä tasolla tällä hetkellä. Perheet eivät ole juurikaan joutuneet jonottamaan kotipalvelua. Tuen tarpeen tullessa esille on kotipalvelu kyetty aloittamaan yleensä muutaman päivän sisällä. Iso osa asiakasperheistä ohjautuu neuvolan kautta, ja erityisesti vauva - ja pikkulapsiperheet ovat tarvinneet kotipalvelua. Tämän lisäksi palvelua on kuitenkin tarjolla kaikenikäisten lasten perheille. Lapsiperheiden palveluohjauksen ja lastensuojelun kautta tulevaisuudessa perheissä on monenikäisiä lapsia. Kotipalvelun hoitajat ovat myös toimineet tukihenkilöinä isommille lapsille. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset tietävät laajasti kotipalvelun mahdollisuuden, ja tuen tarve nouseekin esille usein asioitaessa jonkun muun ammattihenkilön luona.

Hoitajien määrä lisääntyi kahdella vuoden 2019 alusta alkaen ja siten myös forssalaisten perheiden mahdollisuus kotipalveluun lisääntyy entisestään. Seuraamme tarkasti koko ajan palvelun riittävyyttä ja arvioimme jatkossakin lisäresurssin tarvetta.

Pyydä apua -nappi

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän kotisivuilla on ollut vuoden 2018 keväästä alkaen Pyydä apua -nappi. Nappi on sijoitettu kotisivuillamme sosiaali- ja perhepalveluiden kohtaan, koska tämän yhteydenottotavan kautta on mahdollisuus saada apua sosiaalipalveluista. Nappi toimii siten, että sen kautta pääsee täyttämään lomakkeen, joka ohjautuu lapsiperheiden palveluohjauksen työntekijälle. Täyttäminen on hyvin yksinkertaista asiakkaalle, ja työntekijä vastaanottaa näitä avunpyyntöjä kaikkina arkipäivinä. Samaa yhteydenottotapaa voivat käyttää myös aikuiset ja aikuisperheet. Silloin asia ottaa hoitaakseen aikuissosiaalityö. Lapsiperheitä koskevia yhteydenottoja tuli vuonna 2018 seitsemän kappaletta. Ne koskivat suurimmalta osin lasten huolto- ja tapaamisriitoja. Toistaiseksi tämän yhteydenottotavan on löytynyt melko harva lapsiperheen vanhempi. Tulemme kuitenkin jatkossakin pitämään Pyydä apua -napin sivuillamme ja sen kaikenlainen kehittäminen ja mainostaminen on tarpeellista.

Lastensuojelun tilanne

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän alueen lastensuojelun haasteet ovat jo vuosia olleet merkittäviä. Sijaishuollossa ja huostassa olevien forssalaisten lasten suhteellinen osuus koko ikäryhmästä (0-17-vuotiaat) on suurempi kuin valtakunnassa keskimäärin. Erityisesti nuoremmat lapset kokeilevat ja käyttävät alkoholin lisäksi myös huumeita. Kuntayhtymän lastensuojelutyötä lähdettiin kehittämään vuonna 2018 systeemisen lastensuojelun mallin mukaisesti. Suomessa mallin kouluttamista ja käyttöönottoa tukee THL. Kuntayhtymä on tehnyt mallin käyttöönotossa tiivistä yhteistyötä maakunnallisesti. Koulutukset ja käyttöönotto ovat keskeisiä kehittämistoimia kuntayhtymän perhepalvelujen toiminnassa vuonna 2019. Mallissa keskeistä on systeemisen ja perheterapeuttisen ymmärryksen ja osaamisen tuominen osaksi lastensuojelutyötä.

Yhteenvetona totean, että lapsiperheiden kotipalvelua on tarjolla forssalaisille lapsiperheille sosiaalihuoltolain määritelmien mukaisesti. Palvelua tarjotaan eri-ikäisten lasten perheille ja avun saanti toteutuu riittävän nopeasti tällä hetkellä. Kotipalvelun ja muiden varhaisen tuen muotojen toiminta vaikuttaa lastensuojelun tarpeeseen sitä vähentävästi. Ennaltaehkäisevien toimien vaikuttavuus ei kuitenkaan ole nähtävissä välittömästi, vaan se vaatii pitkäjänteistä ja suunnitelmallista työskentelyä."

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee edellä olevan Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän selvityksen tiedoksi ja toteaa aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KV 24.06.2019 § 50

Kaupunginhallitus: Valtuusto merkitsee edellä olevan Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän selvityksen tiedoksi ja toteaa aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös: Valtuusto hyväksyi yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.